

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 93.206 van 12 februari 2001
in de zaak A. 97.788/IX-2634.**

Gemeenteraadsverkiezing van 8 oktober 2000 te HOUTHULST.

In zake : René ROELENS,
wonende te HOUTHULST,
Steenbeekstraat 30.

D E R A A D V A N S T A T E , I X e K A M E R ,

Gezien het verzoekschrift dat René ROELENS op 24 november 2000 heeft ingediend om bij de Raad van State in hoger beroep te komen tegen het besluit, genomen op 16 november 2000 door de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen waarbij het bezwaar dat verzoeker tegen de gemeenteraadsverkiezing van 8 oktober 2000 te Houthulst had ingediend wordt verworpen;

Overwegende dat de vormvereisten voorgescreven bij artikel 5 van het koninklijk besluit van 15 juli 1956, tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, in geval van beroep als bedoeld bij artikel 76bis van de gemeentekieswet, gewijzigd bij koninklijke besluiten van 16 september 1982 en 28 oktober 1994, werden nageleefd;

Gezien het administratief dossier;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur-afdelingshoofd F. DE BUEL;

Gelet op de beschikking van 11 januari 2001 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 22 januari 2001;

Gelet op de kennisgeving aan partijen van de beschikking tot vaststelling en van het verslag;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter J. DE BRABANDERE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat Cl. LYPHOUT, die verschijnt voor verzoeker;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur-afdelingshoofd F. DE BUEL;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Bij de op 8 oktober 2000 te Houthulst gehouden gemeenteraadsverkiezing waren 4 lijsten in competitie waarvan de stemcijfers en het aantal behaalde zetels door het hoofdstembureau als volgt werden vastgesteld :

	<u>stemcijfers</u>	<u>aantal zetels</u>
lijst nr. 4 SP	896	2
lijst nr. 7 CVP	2.719	10
lijst nr. 11 VLD	1.410	4
lijst nr. 14 DE BRUG	1.169	3

1.2. Verzoeker, kandidaat op de lijst nr. 11, heeft met een op 18 oktober 2000 gedagtekend bezwaarschrift bij de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen bezwaar ingediend tegen de voornoemde gemeenteraadsverkiezing.

In dat bezwaarschrift voerde verzoeker drie onregelmatigheden aan, die kunnen worden samengevat als volgt :

- 1) De stembus van het stembureau nr. 23 bleek niet naar behoren te zijn verzegeld toen zij werd afgeleverd bij het stemopnemingsbureau nr. 2, ofschoon uit het proces-verbaal van voornoemd stembureau bleek dat zij aldaar regelmatig werd verzegeld.
- 2) In voornoemd stemopnemingsbureau nr. 2 werd vastgesteld dat enerzijds meerdere stembiljetten "net" waren terwijl op andere de stempels uitgelopen waren.

Uit wat voorafgaat sub 1) en 2) leidt verzoeker af dat de betrokken stembus tussen het einde van de stemverrichtingen en haar ontvangst door het stemopnemingsbureau werd geopend en de zich erin bevindende stembiljetten werden gemanipuleerd, wat mede mogelijk werd gemaakt doordat zij tijdens die periode niet bewaakt werd.

- 3) De stembiljetten van het stembureau nr. 27 werden pas om 15.10 uur binnengebracht op het stemopnemingsbureau nr. 1, wat eveneens een vermoeden van onregelmatig handelen schept.

Ter zitting van de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen voerde verzoekers raadsman nog aan dat een proces-verbaal van het stembureau nr. 25 ontbrak.

1.3. Met haar besluit van 16 november 2000, waartegen thans hoger beroep, verwerpt de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen die vier middelen als volgt :

"Eerste middel

Overwegende dat in het proces-verbaal van het stemopnemingsbureau nr. 2 met betrekking tot de stembus van stembureau nr. 23 volgende opmerking werd genoteerd : 'Stembus van stembureau nr. 23 was aan de zijkant niet verzegeld. Het aantal van stembureau nr. 23 klopt, zijnde 668.'; dat in het proces-verbaal

eveneens is vermeld dat het stemopnemingsbureau nr. 2 de stembus van stembureau nr. 23 om 13 u 30 reeds heeft ontvangen;

Overwegende dat in het proces-verbaal van het stembureau nr. 23 met betrekking tot de verzegeling van de stembussen enkel de standaardvermelding is voorzien, nl. 'Indien de stemopneming in hetzelfde gebouw geschiedt waar de stemming plaats greep, verzegelt de voorzitter de stembussen en zorgt samen met de getuigen voor de bewaring ervan tot de stemopnemingsbureaus zijn samengesteld.'; dat er in dit proces-verbaal geen melding wordt gemaakt dat de ruimte tussen deksel en bak extra werd afgesloten of dat er banden rond de stembus zijn aangebracht; dat slechts in het bezwaar hiervan melding wordt gemaakt : '... de stembus nr. 23 na het einde van de stemverrichtingen nog extra werd afgesloten, waarbij een gleuf tussen de bak en het deksel werd dichtgemaakt ...', waarbij de 2 getuigen van het stembureau worden aangehaald en : '... de stembus was tevens ontdaan van de banden die erop waren aangebracht tot afsluiting ...', waarbij 2 getuigen van het stemopnemingsbureau nr. 2 worden aangehaald; dat er echter geen verklaring van deze personen bij het bezwaarschrift is gevoegd; dat enerzijds de getuigen van het stembureau spreken van een ruimte tussen bak en deksel die extra werd verzegeld, en anderzijds door de getuigen van het stemopnemingsbureau wordt gesteld dat er banden rond de stembus zouden zijn geweest;

Overwegende dat er door Mr. LYPHOUT ter zitting van de bestendige deputatie van 9 november 2000 schriftelijke verklaringen van de desbetreffende getuigen aan de bestendige deputatie worden overhandigd; dat de heer Rudy MAEKELBERG, getuige voor de partij van bezwaarindiener bij het desbetreffende stembureau in zijn schriftelijke verklaring enkel stelt dat 'na de kiestijd de koffer op normale wijze werd verzegeld' en dat de heer Pierre SIMOENS, getuige voor de lijst nr. 14, letterwoord DE BRUG, bij het desbetreffende stembureau, hieromtrent stelt : 'durft in eer en geweten getuigen dat de betreffende verkiezingskoffers zowel voor de provincie- als voor de gemeenteraadsverkiezingen heel degelijk en volgens de kunst gelood en/of werden verzegeld';

dat uit deze verklaringen enkel kan afgeleid worden dat de stembus op de wettelijke wijze werd verzegeld; dat de stembussen worden gesloten via twee ankersloten (koninklijk besluit van 9 augustus 1894 betreffende het kiesmaterieel) en dat art. 45 van de gemeentekieswet bepaalt : 'Wanneer het kiescollege meer dan één stemafdeling omvat, worden de stembussen waarin de stembiljetten zich bevinden, aanstonds na het sluiten van de stemming verzegeld met de zegels van de voorzitter en van een bijzitter. Ook de

getuigen mogen er hun zegel op zetten. De verzegeling bedekt inzonderheid de sleuf van de stembus'; dat bijgevolg niet vereist is dat de stembus extra wordt verzegeld aan de zijkant tussen deksel en bak of dat de stembus met een verzegeld touw of lint wordt omringd en dat niet blijkt uit bovenstaande verklaringen dat de stembus effectief meer werd verzegeld dan wettelijk vereist is;

Overwegende dat de heer Peter VAN RYCKEGHEM, getuige van de lijst nr. 14, letterwoord DE BRUG bij het stemopnemingsbureau nr. 2, in zijn schriftelijke verklaring enkel bevestigt dat hij bij zijn verklaring blijft, doch geen verdere uitleg geeft; dat mevrouw Dolores DEQUIREZ, getuige voor de partij van de bezwaarindiener bij het stemopnemingsbureau nr. 2, het volgende aanhaalt in haar schriftelijke verklaring : 'Ik, ondergetekende, DEQUIREZ Dolores, Westbroekstraat 92, 8650 Merkem verklaar hierbij dat bak nr. 23 met stembrieven erin niet meer was verzegeld langs beide zijanten voor de telling begon. De bak nr. 23 stond al in het lokaal wanneer de groep werd gevormd. Des te meer viel de slechte verzegeling op (direct) daar de tweede bak nr. 26 die in ons bijzijn werd afgeleverd, aan alle kanten degelijk en in orde was verzegeld.';

dat in het proces-verbaal van het opnemingsbureau nr. 2 enkel melding wordt gemaakt van het feit dat de stembus 'aan de zijkant' niet verzegeld was; dat in het proces-verbaal van het opnemingsbureau nr. 2 geen melding wordt gemaakt van het feit dat de stembus niet zou gesloten zijn geweest met de sleutels of dat de sleuf bovenaan de stembus niet verzegeld was; dat aldus een vermoeden bestaat dat de stembus wel gesloten en bovenaan regelmatig verzegeld was, aangezien hierover geen opmerkingen zijn gemaakt in het proces-verbaal; dat dit vermoeden wordt bevestigd door de verklaring van mevrouw DEQUIREZ, die enkel spreekt over niet-verzegeling aan de zijkant;

Overwegende dat het stembureau nr. 23 en het stemopnemingsbureau nr. 2 in hetzelfde gebouw waren gevestigd, nl. de Vrije Basisschool, Terrestraat 4 D te Houthulst; dat het stemopnemingsbureau nr. 2, volgens inlichtingen verstrekt door de gemeente, zelfs in hetzelfde lokaal gevestigd was als datgene waar 's morgens het stembureau nr. 23 zetelde;

Overwegende dat, overeenkomstig de artikelen 45 en 46 van de gemeentekieswet, wanneer het stembureau en het stemopnemingsbureau dat de stembiljetten moet tellen in hetzelfde gebouw gevestigd zijn, de verzegelde stembus met inbegrip van de sleutels moet overhandigd worden aan de voorzitter van het stemopnemingsbureau; dat de voorzitter, eventueel vergezeld van de getuigen, instaat voor de bewaking van de stembus tot de stemopnemingsbureaus zijn samengesteld;

Overwegende dat uit het bezwaar kan afgeleid worden dat de getuige van de partij van bezwaarindieners, de heer MAECKELBERGH Rudy, blijkbaar de stembus van stembureau nr. 23 niet heeft bewaakt en niet tot de samenstelling van het stemopnemingsbureau nr. 2 bij deze stembus is gebleven; dat er geen aanwijzingen zijn dat hij verhinderd is geweest deze stembus te bewaken;

Overwegende dat wanneer de getuigen de voorzitter niet begeleiden bij het overbrengen en het bewaren van de stembus, er geen onregelmatigheid kan worden verondersteld; dat de getuige van de partij van bezwaarindieners zelf in gebreke is gebleven;

Overwegende dat uit het proces-verbaal van het stemopnemingsbureau nr. 2 blijkt dat de stembus reeds om 13 uur 30 aan de voorzitter van het stemopnemingsbureau is overhandigd; dat het, gelet op de eindverrichtingen die een stembureau dient te vervullen na de sluiting van het stembureau om 13 uur, onmogelijk was om fraude te plegen in deze korte tijdspanne;

Overwegende dat het stemopnemingsbureau nr. 2 zijn werkzaamheden heeft aangevat om 14 uur stipt, zoals staat vermeld in het proces-verbaal; dat de leden van het stemopnemingsbureau normalerwijze reeds enige tijd vooraf aanwezig zijn; dat de stembus reeds ontvangen werd om 13 uur 30 in het stemopnemingsbureau;

Overwegende dat er, gelet op de korte tijdspanne tussen het beëindigen van de stemverrichtingen in het stembureau, het afhandelen van de eindverrichtingen door het stembureau en het samenstellen van het stemopnemingsbureau, bijgevolg onvoldoende tijd was om een juist aantal stembiljetten uit de stembus te halen en er eenzelfde aantal 'nieuwe' stembiljetten bij te voegen, zoals bezwaarindieners aanhaalt; dat er zich geen gelegenheid voordeed om bedrog te kunnen plegen;

Overwegende dat het aantal stembiljetten gevonden in de stembus van stembureau nr. 23 en vermeld op de tabel van de uitkomsten van de stemopneming van het stemopnemingsbureau nr. 2, nl. 668 stembiljetten, perfect overeenstemt met het aantal stembiljetten vermeld in het proces-verbaal van het stembureau nr. 23; dat ook het aantal blanco en ongeldige stemmen analoog is met de gegevens van de andere telbureaus; dat het aantal ongebruikte witte stembiljetten werd vastgesteld op 99, terwijl er 768 witte stembiljetten voor aanvang van de stemming aanwezig waren; dat het verschil met 1 stembiljet te verklaren is doordat dit stembiljet werd gebruikt als modelstembiljet; dat alle aantallen overeenstemmen;

Overwegende dat het in het bezwaarschrift aangehaalde bedrog of schending van het geheim van de stemming niet bewezen wordt; dat het eerste middel aldus faalt;

Tweede middel

Overwegende dat in het proces-verbaal van het stemopnemingsbureau nr. 2 geen opmerking wordt gemaakt over het feit dat sommige stembiljetten uit de stembus van stembureau nr. 23 net waren met een intacte modelstempelafdruk en dat andere stembiljetten bevuild waren en een uitgelopen modelstempelafdruk vertoonden;

Overwegende dat enkel de heer Peter VAN RYCKEGHEM, getuige van de lijst nr. 14, letterwoord DE BRUG zich dit achteraf herinnert, hoewel er daarover geen opmerkingen zijn vermeld in het proces-verbaal van het stemopnemingsbureau; dat dit niet het bewijs levert dat er inderdaad een duidelijk onderscheid was tussen de stembiljetten; dat een loutere bewering van een getuige achteraf zonder dat er daarover een opmerking is gemaakt in het proces-verbaal van het stemopnemingsbureau het vermoeden van regelmatigheid niet aantast;

Overwegende dat, zelfs indien er een verschil zou zijn, dit gemakkelijk te verklaren is door het regenweer, waarbij sommige kiezers hun stembiljet tegen hun natte kledij kunnen gehouden hebben en met natte handen hebben gemanipuleerd, terwijl andere kiezers hun stembiljet met meer zorg zullen behandeld hebben; dat het ook niet uitgesloten is dat een lid van het stembureau stembiljetten met een nog natte modelstempelafdruk op elkaar heeft gelegd zonder dat de stempelafdruk tijd heeft gehad om te drogen en dat daardoor de modelstempelafdruk kan uitgelopen zijn en een deel van de stembiljetten heeft bevuild;

Overwegende dat men om een aantal 'natte' stembiljetten te vervangen door eenzelfde aantal 'nette' stembiljetten over de nodige tijd en materiaal dient te beschikken; dat in het eerste middel reeds werd aangehaald dat dergelijk bedrog onmogelijk is gelet op de korte tijdspanne waarin de verrichtingen van de betrokken kiesbureaus werden uitgevoerd;

Overwegende dat bezwaarindiener onvoldoende bewijzen levert dat er een duidelijk verschil was tussen de stembiljetten en de gelegenheid aanwezig was om bevuilde stembiljetten in de stembus van stembureau nr. 23 te vervangen door een gelijk aantal nette stembiljetten; dat het tweede middel ongegrond is;

Derde middel

Overwegende dat in het proces-verbaal van het stemopnemingsbureau nr. 1 staat vermeld dat de stembus van stembureau nr. 27 om 15 u 10 in het stemopnemingsbureau werd afgeleverd;

Overwegende dat in het proces-verbaal van het stemopnemingsbureau nr. 1 geen opmerkingen zijn gemaakt omtrent deze late aflevering; dat volgens het proces-verbaal ook de verzegeling van de stembus intact was; dat de getuige van de partij van de bezwaarindiener, de heer Henk BULCKE, dit

proces-verbaal eveneens heeft medeondertekend zonder opmerkingen te maken over de late levering of de verzegeling van de stembus;

Overwegende dat volgens het proces-verbaal van het stembureau nr. 27 dit stembureau de stemming heeft gesloten om 13 uur 05; dat er in het stembureau een getuige aanwezig was van de partij van bezwaarindieners, de heer Henk BULCKE; dat dezelfde persoon eveneens getuige was in het stemopnemingsbureau nr. 1;

Overwegende dat de heer Romain VANDOORNE, voorzitter van het stembureau nr. 27, bij brief van 24 oktober 2000 stelt dat de stembus van zijn stembureau slechts zo laat kon afgeleverd worden op het stemopnemingsbureau doordat de administratieve verplichtingen na de sluiting uitzonderlijk veel werk en tijd vergden, nl. tot 14 u 50, wegens het hoge aantal niet opgekomen kiezers (31) en de kiezers die bij volmacht hadden gestemd (16); dat deze gegevens overeenstemmen met de gegevens vermeld in het proces-verbaal van het stembureau en de aanduidingen op de aanstippingslijsten; dat dit wordt bevestigd door de heer Gino GESQUIERE, secretaris van voormeld stembureau, bij brief van 31 oktober 2000; dat dit niet als onregelmatig voorkomt; dat de heer VANDOORNE betwist dat hij zou gezegd hebben dat 'men eerst het stemlokaal had opgekuist'; dat de getuige van de partij van bezwaarindiener, volgens de heer VANDOORNE, niet aanwezig was op het moment dat hij zijn stembus kwam afleveren;

Overwegende dat uit de brief van de heer VANDOORNE blijkt dat de heer BULCKE als getuige niet aanwezig is gebleven totdat alle administratieve verplichtingen waren vervuld, gelet op zijn taak als getuige in het stemopnemingsbureau nr. 1; dat de getuigen van andere lijsten aanwezig bleven totdat alle administratieve verplichtingen vervuld waren en dat zij de stembussen mochten vergezellen naar het stemopnemingsbureau, doch nalieten dit te doen; dat de heer Eddy CLAUW, getuige voor de lijst CVP, bij brief van 26 oktober 2000 bevestigt dat de administratieve formaliteiten lang hebben geduurd en er geen onregelmatigheden konden worden vastgesteld; dat er geen enkele opmerking of verklaring van andere getuigen voorhanden is die vermeende onregelmatigheden zouden kunnen staven;

Overwegende dat het stembureau nr. 27 zetelde in de deelgemeente Klerken, dat het normaal is dat de overbrenging van de stembus naar het stemopnemingsbureau nr. 1, zetelend in Houthulst, enige tijd in beslag nam; dat de stembus van stembureau nr. 28 gevestigd in de deelgemeente Merkem eveneens slechts om 15 uur werd afgeleverd in stemopnemingsbureau nr. 4; dat de late aflevering van een stembus niet automatisch bedrog inhoudt;

Overwegende dat de bezwaarindiener stelt dat de verrichtingen reeds een aanvang hadden genomen in het proces-verbaal van stemopnemingsbureau nr. 1; dat in het proces-verbaal van het stemopnemingsbureau nr. 1 enkel staat vermeld dat om 14 u 10 de stembiljetten werden geteld van stembureau nr. 30; dat niet staat vermeld dat het mengen, rangschikken van de stembiljetten en het opnemen van de stemmen reeds een aanvang had genomen; dat er ook geen opmerkingen zijn gemaakt in het proces-verbaal van het stemopnemingsbureau die hierop zou wijzen;

Overwegende dat de heer Romain VANDOORNE, voorzitter van het stembureau nr. 27, bij brief van 24 oktober 2000 het volgende stelt over het aanvang(en) van de verrichtingen in het stemopnemingsbureau nr. 1 : 'De vermelding dat de stemopneming al was begonnen trek ik ten zeerste in twijfel : op de voorziene tafel hebben wij geen enkele activiteit gemerkt (dit zou trouwens strijdig zijn met de reglementering terzake) en ons werd duidelijk gemaakt dat er ongeduldig op ons gewacht werd om de activiteiten op te starten en af te sluiten.'; dat bezwaarindiener niet bewijst dat de verrichtingen van het stemopnemingsbureau effectief een aanvang hadden genomen;

Overwegende dat in het proces-verbaal van het stemopnemingsbureau nr. 1 geen opmerkingen zijn vermeld die wijzen op onregelmatigheden; dat een getuige van de partij van bezwaarindiener aanwezig was en geen opmerkingen heeft gemaakt; dat onregelmatigheden met betrekking tot de telling die enkel steunen op beweringen, welke niet terug te vinden zijn in het proces-verbaal dat zonder voorbehoud ook door de getuige van de lijst van bezwaarindiener is ondertekend, niet moeten worden onderzocht;

Overwegende dat het feit dat stembiljetten eventueel per stembus werden opgenomen op zich niet de vernietiging van de verkiezing met zich meebrengt; dat art. 50, § 1 van de gemeentekieswet niet van openbare orde is; dat enkel wanneer het geheim der stemming geschonden is of de bedoelingen van de kieswetgeving (nl. het mengen van de stembiljetten van verschillende bureaus is een waarborg om het individualiseren van de stemmen te bemoeilijken) zouden zijn omzeild, de vernietiging van een verkiezing kan veroorzaken; dat dit in casu niet wordt bewezen;

Overwegende dat het derde middel dat door bezwaarindiener wordt aangehaald onvoldoende bewijskracht heeft;

Vierde middel

Overwegende dat op de zitting van 9 november 2000 door de raadsman van bezwaarindiener wordt aangehaald dat een proces-verbaal van stembureau nr. 25 in het dossier ontbreekt; dat dit een onregelmatigheid doet

vermoeden en op straffe van nietigheid is voorgeschreven;

Overwegende dat het desbetreffende proces-verbaal inderdaad niet werd opgezonden naar de gouverneur, zoals vereist in art. 60 van de gemeentekieswet; dat dit proces-verbaal werd opgevraagd bij het hoofdbureau, doch dat het niet werd teruggevonden; dat het eventueel nog in de verzegelde pakken van stemopnemingsbureau nr. 4 kan zitten, die echter niet kunnen worden geopend;

Overwegende dat in het proces-verbaal van het stemopnemingsbureau nr. 4 geen enkele opmerking is gemaakt die zou kunnen wijzen op een onregelmatigheid begaan in het stembureau nr. 25, ook niet door de getuigen van het stemopnemingsbureau, waaronder een getuige van de lijst van bezwaarindieners; dat impliciet uit de brief van de voorzitter van het hoofdbureau van 23 oktober 2000 blijkt dat de voorzitter van het stemopnemingsbureau nr. 4 wel degelijk een proces-verbaal van dit stembureau heeft ontvangen, doch niet weet waar het is terechtgekomen; dat er, volgens inlichtingen, 2 getuigen, nl. één van de lijst nr. 4, letterwoord SP (de heer André CROMBEZ) en één van lijst nr. 14, letterwoord DE BRUG aanwezig waren in voormeld stembureau; dat er geen bezwaar is ingediend met betrekking tot begane onregelmatigheden; dat er evenmin enige opmerking gemaakt is dat er geen proces-verbaal zou opgemaakt zijn of dat dit niet zou ondertekend zijn door alle bureauleden en getuigen;

Overwegende dat het ontbreken van een stuk niet automatisch het vermoeden van regelmatigheid van de verkiezingen wegneemt; dat bezwaarindieners niet bewijst welke onregelmatigheden eventueel zouden zijn begaan in voormeld stembureau".

2. Overwegende dat verzoeker na de neerlegging van het auditoraatsverslag een "memorie van toelichting" vergezeld van bijkomende verklaringen heeft ingediend; dat het koninklijk besluit van 15 juli 1956 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, in geval van beroep als bedoeld bij artikel 76bis van de gemeentekieswet niet voorziet in zulk een memorie; dat op de erin vervatte gegevens slechts acht kan worden geslagen in zoverre zij enkel een aanvulling vormen van regelmatig aangevoerde middelen en verzoeker deze niet eerder heeft kunnen ter kennis brengen;

3.1. Overwegende dat verzoeker voor de Raad van State met zijn eerste en tweede middel beoogt aan te tonen of op zijn minst waarschijnlijk te maken dat er met de stembiljetten van stembureau nr. 23 geknoeid werd tussen het moment waarop de stemverrichtingen werden afgesloten en dat waarop de stembus werd geopend in het stemopnemingsbureau nr. 2; dat hij zich daarvoor op twee vaststellingen beroept : de stembus was niet regelmatig verzegeld en een aantal zich erin bevindende stembiljetten had een afwijkend aspect; dat hij deze middelen, die hij in enigszins andere bewoordingen voor de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen had aangevoerd, als volgt formuleert :

"1. Bij de aanvang van de werkzaamheden van het stemopnemingsbureau nr. 2, werd vastgesteld dat de stembus van stembureau nr. 23 die ter plaatse in het lokaal van de stemopneming stond met oog op de stemopneming, aan de zijkant niet verzegeld was;

Dit werd vastgesteld in het proces-verbaal van stemopnemingsbureau nr. 2, en werd tevens vastgesteld door de aanwezige getuigen van dit bureau, mevr. Dolores DEQUIREZ (Westbroekstraat 23, Houthulst, en de heer Peter VAN RYCKEGHEM (P. Costenoblestraat 24, Houthulst), die mede het PV hebben ondertekend.

De stembus nr. 23 werd evenwel genoegzaam gesloten en verzegeld, minstens op de wettelijke wijze, hetgeen moet blijken uit het proces-verbaal van stembureau nr. 23, gezien de afwezigheid van enige opmerking, en zelfs, tot zekerheid van een volledige sluiting, met een (verzegeld) lint of touw, met het doel een gleuf tussen de bak en het deksel dicht te maken.

Terwijl in het proces-verbaal van het stemopnemingsbureau nr. 2 werd vastgesteld dat de stembus van stembureau 23 aan de zijkant niet verzegeld was, betekent dit in concreto dat de verzegelde banden, bij (...) de aanvang van de werkzaamheden van het stemopnemingsbureau nr. 2, vooraf waren verwijderd, en wel tussen het ogenblik van de afsluiting van de stemverrichtingen van stembureau nr. 23 en de installatie van stemopnemingsbureau 2;

Hieruit kan worden geconcludeerd dat er een onregelmatige opening is gebeurd van de stembus nr. 23;

Het ontsluiten en -opnieuw- sluiten van het mechanisch slot op de stembus, staat daar niet aan in de weg, en laat normaliter geen sporen na;

Het is duidelijk dat zodanige onregelmatige opening van de stembus nr. 23 door onbevoegden is

gedaan, en, gelet op het tijdstip van de opening, moet worden aangenomen dat deze opening is gebeurd met het oog op onregelmatige handelingen m.b.t. de inhoud van deze stembus.

Deze feitelijke vaststellingen houden derhalve een ernstige aanwijzing in dat bedrog werd gepleegd m.b.t. de inhoud van de stembus nr. 23.

Door de onregelmatige opening van de stembus van stembureau nr. 23 werd het geheim van de stemming geschonden.

2. De heer Peter VAN RYCKEGHEM voornoemd, getuige in het stemopnemingsbureau 2, heeft bij het opvolgen van de telverrichtingen van dit bureau, kunnen constateren dat meerdere stembiljetten 'net' waren en een intacte modelstempelaafdruk droegen, en dat op vele stembiljetten de modelstempelaafdruk uitgelopen was of bevuild was, en de stembiljetten bevuild waren door manipulatie; Het feit dat het op 8 oktober 2000 de ganse voormiddag hevig heeft geregend, -waardoor waterdruppels op handen en op kledij achterbleven-, is daar niet vreemd aan;

Gelet op hetgeen hiervoren is gezegd (sub 1.), kan deze vaststelling erop wijzen dat vreemde stembiljetten in de stembus werden ingebracht, met uitzondering van een gelijk aantal stembiljetten die zich in de stembus bevonden, tussen het einde van de stemverrichtingen van stembureau nr. 23 en de aanvang van de verrichtingen van stemopnemingsbureau 2 of de samenstelling van dit bureau, waarbij dus de onregelmatige opening van de stembus van stembureau nr. 23, vereist was.

Bij weten van appellant werd de stembus van stembureau nr. 23, die in hetzelfde lokaal is gebleven alwaar het stemopnemingsbureau nr. 2 zijn verrichtingen deed, niet bewaakt tussen de afsluiting van de stemverrichtingen en de aanvang van de telverrichtingen of de samenstelling van het betreffende telbureau.

Blijkens een mededeling van de heer Peter VAN RYCKEGHEM voornoemd, kon de voorzitter van het stemopnemingsbureau nr. 2, m.b.t. de vaststelling dat de stembus van verzegelde banden was ontdaan, geen verklaring of zinnige uitleg geven.

Gelet op het aantal stembiljetten dat zich bevond in de stembus nr. 23, nl. 668, is het volstrekt aanneembaar dat een onregelmatige hetzij bedrieglijke behandeling van de stembiljetten van deze stembus, de zetelverdeling tussen de lijsten heeft kunnen beïnvloeden";

3.2.1. Overwegende dat het proces-verbaal van stembureau nr. 23 geen enkel gegeven noch bijzondere verklaring bevat nopens de verzegeling van de stembus met de stembiljetten van de gemeenteraadsverkiezing,

behalve de voorgedrukte formules omtrent ofwel de verzegeling ofwel het overbrengen van de stembiljetten in te verzegelen omslagen, zonder dat zelfs duidelijk is tot welke van die twee verrichtingen werd overgegaan; dat in het proces-verbaal van stemopnemingsbureau nr. 2 wel werd opgemerkt dat de stembus van stembureau nr. 23 aan de zijkant niet verzegeld was;

3.2.2. Overwegende dat, zo als vaststaand kan worden beschouwd dat de stembus van bureau nr. 23 "aan de zijkant" niet verzegeld was, waarmee zowel bedoeld kan worden dat de gleuf of gleuven overblijvende tussen deksel en bak niet waren dicht gekleefd als dat zij niet waren omwonden met een touw of lint voorzien van een verzegeling, de door verzoeker aangezochte getuigen voor de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen enkel schriftelijk hebben verklaard dat de betrokken stembus na de sluiting van de stemverrichtingen "normaal" of "heel degelijk en volgens de kunst" werd verzegeld; dat daaruit dan ook niet kan worden besloten dat de zijkanten van de stembus waren dichtgemaakt door het stembureau nr. 23; dat artikel 45 van de gemeentekieswet trouwens niet uitdrukkelijk voorziet in een verzegeling van andere openingen dan de sleuf van de stembus;

3.2.3. Overwegende dat verzoeker nu weliswaar na de neerlegging van het auditoraatsverslag twee bijkomende verklaringen voorlegt; dat één daarvan, namelijk die van Peter VAN RYCKEGHEM, betrekking heeft op het stemopnemingsbureau nr. 2 en niets toevoegt aan wat daar werd vastgesteld omtrent de toestand van de zijkanten van de betrokken stembus; dat volgens de andere verklaring van een getuige bij stembureau nr. 23, Pierre SIMOENS, op zijn aandringen onder meer twee touwen zouden zijn aangebracht rond de stembus en deze bovenaan werden verzegeld;

3.2.4. Overwegende dat de laatstgenoemde getuige -de enige die iets toevoegt aan wat tot nog toe geweten was omtrent de verzegeling van de stembus door het stembureau- reeds een verklaring had afgelegd voor de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen, waarin hij van voormeld detail geen melding had gemaakt, ofschoon hij dat had kunnen doen; dat verzoeker die bijkomende verklaring ook aan zijn verzoekschrift bij de Raad van State had kunnen toevoegen; dat met die verklaring dan ook geen rekening kan worden gehouden;

3.2.5. Overwegende dat verzoeker nooit gewag heeft gemaakt van een onvoldoende verzegeling van de sleuf van de stembus; dat bijkomende verklaringen dienaangaande van de getuigen, gevoegd bij de voornoemde "memorie van toelichting", dan ook niet in aanmerking genomen kunnen worden;

3.2.6. Overwegende dat verzoeker voor de Raad van State geen bijkomende argumenten heeft aangevoerd om de conclusie van de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen omtrent de oorzaak van het al dan niet "net" zijn van sommige stembiljetten te ontkrachten; dat ook de pas bij de "memorie van toelichting" gevoegde verklaring van Peter VAN RYCKEGHEM niet tegenstrijdig is met de vaststelling -overigens niet blijkende uit het proces-verbaal van het stemopnemingsbureau nr. 2- dat sommige stembiljetten net waren en andere bevuild of vochtig; dat, immers, indien de vochtigheid te wijten zou zijn aan de natte kleren van de kiezers of natte planken in de stemhokjes, het aanneembaar is dat niet alle kiezers hun stembiljet tegen hun kleren hebben gehouden of het op een natte plank hebben gelegd;

3.2.7. Overwegende dat, mede doordat er slechts een tijdspanne van een half uur is geweest tussen het

tijdstip waarop de stembus werd gesloten door het stembureau en dat van haar in ontvangst nemen door het stemopnemingsbureau, het niet aannemelijk voorkomt dat deze stembus intussen geopend zou zijn geweest en dat stembiljetten zouden zijn weggenomen en vervangen; dat het eerste en het tweede middel niet gegrond zijn;

4.1. Overwegende dat verzoeker in een derde middel het volgende aanvoert :

"In het dossier van de gemeenteraadsverkiezingen ontbreekt het proces-verbaal van het stembureau nr. 25;

Het onderhavige proces-verbaal werd niet opgezonden naar de Gouverneur, zoals vereist door de kieswetgeving;

Het onderhavige proces-verbaal kon, ondanks opvraging, niet worden 'gevonden';

Het behoorlijk en regelmatig opgesteld proces-verbaal levert het bewijs van de feiten waarvan het werd opgemaakt;

Dergelijk bewijs is onbestaande bij afwezigheid van zodanig proces-verbaal;

Het proces-verbaal is een substantiële vereiste, gezien het noodzakelijk is om daaruit de regelmatigheid van de stem- of kiesverrichtingen uit af te leiden.

Gelet op de afwezigheid van dit proces-verbaal van stembureau nr. 25, kan geen controle noch verificatie plaatshebben;

Zodoende kan hieruit geen vermoeden van regelmatigheid worden afgeleid, wel integendeel een vermoeden van onregelmatigheid;

Een andere conclusie zou ertoe leiden dat het regelmatig opgemaakt proces-verbaal zijn essentieel doel verliest : het bewijs van de geldigheid van de kiesverrichtingen";

4.2. Overwegende, daargelaten de vraag of dit middel ontvankelijk is wijl verzoeker het pas ter terechtzitting van de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen -als vierde middel- heeft aangevoerd, dat wegens het ontbreken van het proces-verbaal van stembureau nr. 25 weliswaar niet kan worden vermoed dat de verrichtingen in dat bureau regelmatig verlopen zijn, doch louter daaruit niet volgt dat zij geacht moeten worden onregelmatig te zijn

geweest; dat de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen vaststelt dat bij de stemopneming in het bureau nr. 4, waar getuigen aanwezig waren die ook aanwezig waren op het stembureau nr. 25, geen opmerkingen werden geuit en dat uit andere gegevens kan worden afgeleid dat bedoeld proces-verbaal wel degelijk door het stemopnemingsbureau in ontvangst werd genomen maar dat het naderhand verloren is gegaan; dat verzoeker daartegen geen bijkomende argumenten aanvoert; dat het middel niet gegrond is;

5.1. Overwegende dat verzoeker een vierde middel aanvoert dat hij als volgt uiteenzet :

"In bijkomende orde stelt appellant dat de stembiljetten van het stembureau nr. 27, in het stemopnemingsbureau nr. 1 werden binnengebracht omstreeks 15 uur, nadat aldaar de stemopneming reeds een aanvang had genomen;

Niet alleen kon in tempore non suspecto geen zinnige uitleg worden gegeven omtrent de laattijdige aflevering van de stembus van het stembureau nr. 27, nl. de tijdsperiode tussen het afsluiten van het stembureau nr. 27 en de terbeschikkingstelling van de stembiljetten in het aangewezen stemopnemingsbureau nr. 1, zijnde ong. anderhalf à 2 uur, terwijl de overbrenging zelf maar ong. 10 minuten vergde, zodat ter zake een vermoeden van onregelmatig handelen rijst, maar ook was het stemopnemingsbureau nr. 1 reeds begonnen met de stemopnemingsverrichtingen, hetgeen een onregelmatigheid is, waardoor het geheim van de stemming in het gedrang is gebracht";

5.2. Overwegende dat de bestendige deputatie van de provincieraad van West-Vlaanderen de zaak heeft laten onderzoeken; dat blijkens haar hiervoren geciteerde beslissing -zie het derde middel- een aanvaardbare verklaring kan worden gegeven voor de laattijdige overbrenging van de stembus van het stembureau nr. 27; dat de omstandigheid dat het stemopnemingsbureau reeds begonnen is met de telling vooraleer alle stembussen waren aangekomen op zichzelf geen onregelmatigheid uitmaakt die de uitslag van de verkiezing heeft kunnen beïnvloeden, nu andere gegevens niet aantonen dat

daardoor het geheim van de stemming werd geschonden; dat verzoeker geen bijkomende gegevens aanbrengt; dat het middel dan ook niet gegrond is,

B E S L U I T :

Enig artikel.

Het hoger beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op twaalf februari 2000 en een, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	A.-M. GOOSSENS,	toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A.-M. GOOSSENS.

J. DE BRABANDERE.